संस्कृत ३०३७

स्तोत्र

विष्णु सहस्त्रनाम

६१८। स्तो. ३६१

" Joint project of the Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai. "

1

णिकवचं॥ आनंदंपरंब्रह्मेतियोनिःवि
श्वरूपइतिध्यानं॥ श्रीलक्ष्मीनारायणप्री
त्यर्थेजपेविनियोगः॥ अथन्यासः॥ ॐ शं
खचक्रनंदकीअंगुष्ठाभ्यांनमः॥ ॐ चं
क्रीतितर्जनीभ्यांनमः॥ ॐ शार्ङ्गधन्वे
तिमध्यमाभ्यां॥ ॐ गदाधरइत्यनामि
काभ्यां॥ ॐ रथांगपाणिरक्षोभ्यइति

Joint project of the Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai

का ॐ

वि॰ फ॰ नि हृदिभ्यां॰॥ सर्वग्रहहरणायुधइति स्व
५ यारगळकरपृष्ठाभ्यां॰॥ ॐ शंखवम्र
न्नंदकीतिहृदयायनमः॥ ॐ चक्रीति
शिरसेस्वाहा॥ ॐ शार्ङ्गधन्वेतिशिखा
यैवषट्॥ ॐ सर्वप्रहरणायुधइयस्त्रा
यफट्॥ ॐ भूर्भुवःस्वरोमितिदिग्बंधः राम
॥ अथध्यानं॥ शांताकारंभुजगशयनंप ५

Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai. A joint project of the

2A

द्मनाभंसुरेशंविश्वाधारंगगनसदृ
शंमेघवर्णंशुभांगं॥लक्ष्मीकांतंकमल
नयनंयोगिभिर्ध्यानगम्यंवंदेविष्णुंभ
वभयहरंसर्वलोकैकनाथं॥१॥इ
तिध्यानं॥ विश्वंविष्णुर्वषट्कारोभू
तभव्यभवत्प्रभुः॥भूतकृद्भूतभृद्भा
वोभूतात्माभूतभावनः॥पूतात्मापर

Joint project of the Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai.

(3)

वि॰ ६

मात्माचमुक्तानांपरमागतिः॥अ स॰
व्ययःपुरुषःसाक्षीक्षेत्रज्ञोक्षरएव
च॥२॥योगोयोगविदांनेताप्रधानपु
रुषेश्वरः॥नारसिंहवपुश्रीमान्केश
वःपुरुषोत्तमः॥३॥सर्वःशर्वःशिवः
स्थाणुर्भूतादिर्निधिरव्ययः॥संभ
वोभावनोभर्ताप्रभवःप्रभुरीश्वरः॥ राम ६

Joint project of the Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai

3A

ज्जाः ॥ स्वयंभूः शंभुरादित्यः पुष्कराक्षो
महास्वनः ॥ अनादिनिधनो धाता
विधाता धातुरुत्तमः ॥ ५ ॥ अप्र
मेयो हृषीकेशः पद्मनाभोऽमरप्रभुः ॥
विश्वकर्मा मनुस्त्वष्टा स्थविष्ठः स्थविरो
ध्रुवः ॥ ६ ॥ अग्राह्यः शाश्वतः कृष्णो
लोहिताक्षः प्रतर्दनः ॥ प्रभूतस्त्रिक

Joint project of the Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai.

कुब्धामपवित्रंमंगलंपरं ॥७॥ ईशा
नःप्राणदःप्राणोज्येष्ठःश्रेष्ठःप्रजापतिः
॥ हिरण्यगर्भोभूगर्भोमाधवोमधुसू
दनः ॥८॥ ईश्वरोविक्रमीधन्वीमेधा
वीविक्रमःक्रमः ॥ अनुत्तमोदुराध
र्षःकृतज्ञःकृतिरात्मवान् ॥९॥ सुरे
शःशरणंशर्मविश्वरेताःप्रजाभवः ॥

Joint project of the Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai

4A

अहः संवत्सरो व्यालः प्रत्ययः सर्वदर्शि
नः ॥१०॥ अजः सर्वेश्वरः सिद्धः सि
द्धिः सर्वादिरच्युतः ॥ वृषाकपिरमे
यात्मा सर्वयोगविनिःसृतः ॥११॥ व
सुर्वसुमनाः सत्यः समात्मा संमितः समः
॥ अमोघः पुंडरीकाक्षो वृषकर्मा वृ
षाकृतिः ॥१२॥ रुद्रो बहुशिरा ब-

" Joint project of the Rajwade Sanshodhan Mandal Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan Mumbai. "

वि० भ्रुर्विश्वयोनिःशुचैःश्र योनिःशुचिःश्र स०
८ वाः॥अमृतःशाश्वतःस्थाणुर्वरारोहो
(5) महातपाः॥१३॥सर्वगःसर्वविद्भानुर्वि व
ष्वक्सेनोजनार्दनः॥वेदोवेदविदव्यं
गोवेदांगोवेदवित्कविः॥१४॥लोका
ध्यक्षःसुराध्यक्षोधर्माध्यक्षःकृताकृ
तः॥चतुरात्माचतुर्व्यूहश्चतुर्दंष्ट्रश्च राम ८

5A

तुर्भुजः॥ १५ भ्राजिष्णुर्भोजनं भाजनं
भोक्तासहिष्णुर्जगदादिजः॥ अनघोवि
जयोजेताविश्वयोनिःपुनर्वसुः॥ १६॥
उपेंद्रोवामनःप्रांशुरमोघःशुचिरूर्जि
तः॥ अतींद्रःसंग्रहःसर्गोधृतात्मानि
यमोयमः॥ ॥ १७॥ वेद्योवैद्यःसदायोगी
वीरहामाधवोमधुः॥ अतींद्रियोमहा

Joint project of the Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai

वि० मायो महोत्साहो महाबलः ॥१८॥ महाबु स०
१ द्धिर्महावीर्यो महाशक्तिर्महाद्युतिः ॥
(6) अनिर्देश्यवपुः श्रीमानमेयात्मा महाद्रि
धृक् ॥१९॥ महेष्वासो महीभर्ता श्रीनि
वासः सतां गतिः ॥ अनिरुद्धः सुरानंदो
गोविंदो गोविदां पतिः ॥२०॥ मरीचिर्द
मनो हंसः सुपर्णो भुजगोत्तमः ॥ हिरण्य राम
१

"Joint project of the Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai."

वि॰

6A

नाभस्सुपाः पद्मनाभः प्रजापतिः॥२१॥ त
अमृत्युः सर्वदृक्सिंहः संधातासंधि
मान्स्थिरः। अजो दुर्मर्षणः शास्ता
विश्रुतात्मासुरारिहा॥२२॥ गुरुर्गुरुत्तमो
धामसत्यः सत्यपराक्रमः। निमिषोनि
मिषस्रग्वी वाचस्पतिरुदारधीः॥२३॥
अग्रणीर्ग्रामणीश्रीमान्न्यायोनेतास

"Joint Project of the Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan Mumbai"

(7)

वि॰ १० मीरणः सहस्रमूर्धा विश्वात्मा सहस्राक्षः स॰
सहस्रपात् ॥२४॥ आवर्तनो निवृत्तात्मा
संवृतः संप्रमर्दनः ॥ अहः संवर्त
को वह्निरनिलो धरणीधरः ॥२५॥ सु
प्रसादः प्रसन्नात्मा विश्वधृग्विश्वभुग्वि
भुः ॥ सत्कर्ता सत्कृतः साधुर्जह्नुर्नारायणो
नरः ॥२६॥ असंख्येयोप्रमेयात्मा विशि राम

"Joint project of the Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai"

7A

ष्णुःशिष्टकृच्छुचिः॥ सिध्दार्थःसिध्दसं
कल्पःसिध्दिदःसिध्दिसाधनः॥२७॥
वृषाहीवृषभोविष्णुर्वृषपर्वावृषोदरः॥
वर्धनोवर्धमानश्चविविक्तःश्रुतिसाग
रः॥२८॥सुभुजोदुर्धरोवाग्मीमहेंद्रोव
सुदोवसुः॥नैकरूपोबृहद्रूपःशिपि
विष्टःप्रकाशनः॥२९॥ओजस्तेजो

...of the Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai

वि० द्युतिधरः प्रकाशात्मा प्रतापनः ॥ ऋद्धः स०
५ स्पष्टाक्षरो मंत्र श्चंद्रांशु भास्करद्युतिः ॥३०
(४) ॥ अमृतांशूद्भवो भानुः शशिबिंदुः सुरे
श्वरः ॥ औषधं जगतः सेतुः सत्यधर्मप
राक्रमः ॥ ३१ ॥ भूतभव्यभवंनाथः पव
नः पावनोनलः ॥ कामहा कामकृत्कांतः
कामःकामप्रदः प्रभुः ॥ ३२ ॥ युगादिकृ राम
५

Joint project of the Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai.

8A

द्यु गावर्तो नैकमायो महाशनः ॥ अदृ
श्यो व्यक्तरूपश्च सहस्रजिदनंतजित्
३३॥ इष्टो विशिष्टः शिष्टेष्टः शिखंडी न
हुषो वृषः। क्रोधहा क्रोधकृत्कर्ता वि
श्वबाहुर्महीधरः ॥ ३४॥ अच्युतः प्रथि
तः प्राणः प्राणदो वासवानुजः ॥ अपां

A joint project of the Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai

वि निधिरधिष्ठानमप्रमत्तः प्रतिष्ठितः ॥३५ स०
१२ स्कंदः स्कंदधरो धुर्यो वरदो वायुवाहनः
वासुदेवो बृहद्भानुरादिदेवः पुरंदरः ॥३६
॥ अशोकस्तारणस्तारः शूरः शौरिर्जने
श्वरः ॥ अनुकूलः शतावर्तः पद्मी पद्म
निभेक्षणः ॥३७॥ पद्मनाभोरविंदाक्षः प
द्मगर्भः शरीरभृत् ॥ महर्धिर्ऋद्धो वृ राम
१२

Joint project of the Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai

9A

द्धात्मा महाक्षो गरुडध्वजः ॥ ३८ ॥ अतु
लः शरभो भीमः समयज्ञो हविर्हरिः ॥ स
र्वलक्षणलक्षण्यो लक्ष्मीवान्समितिंज
यः ॥ ३९ ॥ विक्षरो रोहितो मार्गो हेतुर्दामो
दरः सहः ॥ महीधरो महाभागो वेगवान
मिताशनः ॥ उद्भवः क्षोभणो देवः श्रीग
र्भः परमेश्वरः ॥ करणं कारणं कर्त्ता विक

(10)

पे तगिहनो गुहः ॥४१॥ अव्यवसायो व्यवस्था स०

१३ नः संस्थानः स्थानदो ध्रुवः ॥ परर्द्धिः पर ध्रु

स्र मस्पष्टस्तुष्टः पुष्टः शुभेक्षणः ॥४२॥ रामो

विरामो विरजो मार्गो नेयो नयो नयः ॥

वीरः शक्तिमतां श्रेष्ठो धर्मो धर्मविदुत्त

मः ॥४३॥ वैकुंठः पुरुषः प्राणः प्राणदः प्र ण

णवः पृथुः हिरण्यगर्भः शत्रुघ्नो व्या राम

१३

" Joint project of the Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai. "

10A

॥४४॥

प्रोवायुरधोक्षजः ऋतुःसुदर्शनःका
लःपरमेष्ठीपरिग्रहः॥४४ उग्रःसंव
सरोदक्षो विश्रामो विश्वदक्षिणः॥४५
॥विस्तारःस्थावरःस्थाणुःप्रमाणंबीज
मव्ययं॥अर्थोनर्थोमहाकोशोमहाभो
गोमहाधनः॥४६॥अनिर्विणःस्थ
विष्ठोभूर्धर्मयूपोमहामखः॥नक्षत्र

Joint project of the Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai

(11)

वि॰ १४

नेमिनक्षत्रीक्षमक्षामः समीहनः॥४७॥ स॰

यज्ञइज्योमहेज्यश्चक्रतुःसत्रंसतांगतिः॥

र्व सर्वदर्शीविमुक्तात्मासर्वज्ञोज्ञानमुत्तमं॥४८

॥सुव्रतःसुमुखःसूक्ष्मःसुघोषःसुखदः

सुहृत्॥मनोहरोजितक्रोधोवीरबाहु

र्विदारणः॥४९॥स्वापनःस्ववशोव्यापी

नैकात्मानैककर्मकृत्॥वत्सरोवत्सलोव स्री

त्स १४

Joint project of the Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai

11A

सीरत्न गभीं घुनेश्वरः॥८०॥धर्मगुप
धर्मकृद्धर्मीसदसत्क्षरमक्षरो।अवि
ज्ञातासहस्रांशुर्विधाता कृतलक्षणः॥८१
गभस्तिनेमिः सत्त्वस्थः सिंहो भूतमहेश्वरः।
आदिदेवो महादेवो देवेशो देवभृद्गुरुः
॥८२॥ उत्तरो गोपतिर्गोप्ता ज्ञानगम्यः
पुरातनः॥ शरीरभूतभृद्भोक्ता कपीन्द्रो

वि०
१५

त्सीरत्नगर्भोधनेश्वरः।।५०।।धर्मगुप् स०
धर्मकृद्धर्मीसदसत्क्षरमक्षरं।।अवि
ज्ञातासहस्रांशुर्विधाताकृतलक्षणः।।५१
।।गभस्तिनेमिःसत्वस्थःसिंहोभूतम
हेश्वरः।।आदिदेवोमहादेवोदेवेशोदेव
भृद्गुरुः।।५२।।उत्तरोगोपतिर्गोप्ताज्ञा
नगम्यःपुरातनः।।शरीरभूतभृद्भोक्ता राम
१५

Joint project of the Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan Mumbai.

12A

कपींद्रो भूरिदक्षिणः ॥५२॥ सोमपोमृ
तपः सोमः पुरुजित्पुरुसत्तमः ॥ विनयो
जयः सत्यसंधो दाशार्हः सात्वतां पतिः ॥५३॥ प
वो ॥ जीवो विनयिता साक्षी मुकुंदोमितविक्रमः ॥
अंभोनिधिरनंतात्मा महोदधिशयोंत
कः ॥५४॥ अजो महार्हः स्वाभाव्यो जि
तामित्रः प्रमोदनः ॥ आनंदो नंदनो नंदः

"Joint project of the Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai."

(13)

त्रिवीक्रमः॥

वि० सत्यधर्मापराक्रमः॥५६॥ महर्षिः कपिला स०
१९ चार्यः कृतज्ञो मेदिनीपतिः॥ त्रिपदस्त्रिद
शा शाध्यक्षो महाशृंगः कृतांतकृत॥५७॥ म
हावराहो गोविंदः सुषेणः कनकांगदी॥
गुह्यो गभीरो गहनो गुप्तश्चक्रगदाधरः॥५८
॥वेधाः स्वांगोऽजितः कृष्णो दृढः संकर्षणो राम
च्युतः॥ वरुणो वारुणो वृक्षः पुष्कराक्षो महा १९

Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai

13A

मना:॥५९॥ भगवान्भगहानंदीवनमा
लीहल्ायुधः॥ आदित्यो ज्योतिरादित्यः स
हिष्णुर्गतिसत्तमः॥६०॥ सुधन्वाखंड
परशुर्दारुणो द्रविणप्रदः॥ दिवस्पृक्स
र्वदृग्व्यासो वाचस्पतिरयोनिजः॥६१
॥ त्रिसामा सामगः साम निर्वाणं भेषजं
भिषक्॥ सन्यासकृच्छमः शांतो निष्ठां

(14)

वि॰ क्षाशांतिः परायणः ॥ ६२ ॥ शुभांगः शांतिदः स॰
१७ स्रष्टा कुमुदः कुवलेशयः ॥ गो[illegible]तो गोप
तिर्गोप्ता वृषभाक्षो वृषप्रियः ॥ ६३ ॥ अनि
वर्ती निवृत्तात्मा संक्षेप्ता क्षेमकृच्छिवः ॥ श्री
वत्सवक्षाः श्रीवासः श्रीपतिः श्रीमतांवरः ॥ ६४
श्रीदः श्रीशः श्रीनिवासः श्रीनिधिः श्रीवि
भावनः ॥ श्रीधरः श्रीकरः श्रेयः श्रीमान्लो राम

14A

कृतयाश्रयः॥६५॥ स्वक्षः स्वंगः शतानंदो
नंदिर्ज्योतिर्गणेश्वरः॥ विजितात्मा विधेया
त्मासत्कीर्तिश्छिन्नसंशयः॥६६॥ उदीर्ण
सर्वतश्चक्षुरनीशः शाश्वतः स्थिरः॥ भूश
यो भूषणो भूतिर्विशोकः शोकनाशनः॥
६७॥ अर्चिष्मानर्चितः कुंभो विशुध्धात्मा
विशोधनः॥ अनिरुध्धो प्रतिरथः प्रद्युम्नो

Jointly by the Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai

(15)

वि॰स॰ मित्रविक्रमः ॥६८॥ कालनेमीनिहा वीरः स॰
१८ शौरिः शूरजनेश्वरः ॥ त्रिलोकात्मा त्रिलोके
शः केशवः केशिहा हरिः ॥६९॥ कामदेवः
कामपालः कामी कांतः कृतागमः ॥ अनिर्दे
ध श्यवपुर्विष्णुर्वीरोनंतो धनंजयः ॥७०॥ ब्रह्म वि
ण्यो ब्रह्मकृद्ब्रह्मा ब्रह्म ब्रह्मविवर्धनः ॥
ब्रह्मवि ब्राह्मणो ब्र ~~ब्रह्मण्यो~~ ब्रह्मी ब्रह्म राम
१८

" Joint project of the Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai. "

मूळ प्रत पाहण्यासाठी संपर्क

इतिहासाचार्य वि.का. राजवाडे संशोधन मंडळ, धुळे
राजवाडे पथ, गल्ली नं. १, धुळे-४२४००१ (महाराष्ट्र)
दूरध्वनी क्रमांक (०२५६२) २३३८४८
Email ID : rajwademandaldhule@gmail.com